

Opinnäytetyö (AMK)

Tuotantotalouden koulutus

2022

Eveliina Knuutila

TYÖTURVALLISUUS- KULTTUURIN KEHITTÄMINEN OSANA TYÖTURVALLISUUS PROJEKTIA

– Naapurin Maalaiskana Oy:ssa

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Tuotantotalouden koulutus

Kevät 2022 | 38 sivua, 2 liitettä

Eveliina Knuutila

Työturvallisuuskulttuurin kehittäminen osana työturvallisuus projektia

- Naapurin Maalaiskana Oy:ssa

Opinnäytetyössä kehitetään yrityksen työturvallisuuskulttuuria työturvallisuusprojektin yhteydessä. Opinnäytetyö käsittelee työturvallisuuskulttuuria, työturvallisuuslakia, riskien arviointia, pelastussuunnitelmaa ja työturvallisuusohjeita.

Työ koostuu kolmesta osasta, työturvallisuus ohjeet, pelastussuunnitelma ja riskienarviointi. Työn tuloksena yritys saa käyttöönsä toimivat sekä päivitetty työturvallisuusohjeet, pelastussuunnitelman, riskienarviointi pohjan sekä koulutusmateriaalit edellä mainittuihin.

Opinnäytetyötä voi yritykset erityisesti elintarvikealan toimijat hyödyntää työturvallisuuskulttuurin kehittämiseen perustasolle. Opinnäytetyön tuloksia hyödynnetään työelämässä viemällä tulokset yrityksen jokapäiväisiin prosesseihin. Jatkossa olisi hyvä varmistaa tuloksien toimivuus prosesseissa sekä niiden kehittyminen paremmalle tasolle.

Asiasanat:

Työturvallisuuskulttuuri, Riskien arviointi, Pelastussuunnitelma, Työturvallisuus ohjeet

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Industrial Management and Engineer

Spring 2022 | number of pages 38, number of pages in appendices 2

Eveliina Knuutila

Developing safety culture as part of a safety project

- Naapurin Maalaiskana Oy

The thesis develops the company's safety culture as part of safety project. The thesis deals with safety culture, the safety law, risk assessment, evacuation plan and work safety instructions.

The work consists of three parts, work safety instructions, an evacuation plan, and a risk assessment. As a result of the work, the company received effective and updated work safety instructions, an evacuation plan, a risk assessment base, and training materials for the above.

The thesis can be conducted by companies, especially food business operators, for the development of safety culture at the basic level. The results of the thesis are utilized in working life by taking the results to the company's everyday processes. In the future, it would be good to ensure that results are kept more consistency in processes and that they develop to a better level.

Keywords:

Work Safety Culture, Risk Assessment, Evacuation Plan, Work Safety Instructions

Sisältö

Käytetyt lyhenteet tai sanasto	6
1 Johdanto	7
2 Työturvallisuuskulttuuri	9
2.1 Työturvallisuuskulttuuriin määritelmä	9
2.2 Hyvän työturvallisuuskulttuurin ominaisuuksia	10
3 Työturvallisuuslaki	11
3.1 Työturvallisuuslaki	11
3.1.1 Työnantajan velvollisuudet	11
3.1.2 Työntekijän velvollisuudet	14
4 Elintarvikealan työturvallisuus	16
5 Työturvallisuus projekti	18
5.1 Menetelmät	18
5.1.1 Työturvallisuusohjeet	18
5.1.2 Pelastussuunnitelma	19
5.1.3 Riskienarviointi	20
5.2 Prosessi	21
5.3 Tavoite	22
6 Työturvallisuuskulttuurin kehittämistyö ja tulokset	24
6.1 Työturvallisuusohjeet	24
6.1.1 Tulokset	24
6.2 Pelastussuunnitelma	28
6.2.1 Tulokset	28
6.3 Riskien arviointi	30
6.3.1 Tulokset	30
7 Johtopäätökset	32
7.1 Onnistuminen	32

7.2 Jatkotoimenpiteet ja kehittämiskohteita	33
Lähteet	37

Liitteet

Liite 1. Työohje

Kuvat

Kuva 1. Työnantajan työsuojeluvastuu. (Työturvallisuuskeskus 2011, 6)	13
Kuva 2. Työntekijän vastuut ja oikeudet. (Työturvallisuuskeskus 2011, 7–8.)	15
Kuva 3. Työturvallisuusprojektin menetelmät.	18
Kuva 4. Työturvallisuusprojektin aikataulu.	21
Kuva 5. Työturvallisuusprojektin välitavoitteet.	23
Kuva 6. Työturvallisuusohje, sivu 1.	26
Kuva 7. Työturvallisuusohje, sivu 2.	27
Kuva 8. Kartta, sisältä.	29
Kuva 9. Kartta, ulkoa.	29

Taulukot

Taulukko 1. Sairauspoissaolojen prosentuaalinen vertailu eri aloilla. (SEL & ETL 2017).	16
---	----

Käytetyt lyhenteet tai sanasto

Lyhenne	Lyhenteen selitys (Lähdeviite)
Layout	2-D kuva tuotannon koneista.
IA-järjestelmä	Web-pohjainen järjestelmä turvalliseen ja tehokkaaseen työympäristöön. (IA-system For a safe and effective workplace)

1 Johdanto

Opinnäytetyön tarkoituksena on osana työturvallisuus projektia kehittää yrityksen työturvallisuuskulttuuria. Opinnäytetyössä tarkastellaan työturvallisuusohjeiden, pelastussuunnitelman ja riskienarvioinnin päivittämistä sekä laadintaa. Päivitystarve on syntynyt yrityksen laajennettua tilojaan ja keskitettyään toimintojaan tehtaan yhteyteen. Opinnäytetyö on tehty toimeksiantona Naapurin Maalaiskana Oy:lle.

Työturvallisuus on tärkeä osa yrityksen toimintaa ja nykypäivänä siihen käytetään entistä enemmän resursseja. Laissa määritellään, millaisia toimia yrityksen on tehtävä työturvallisuuden eteen, kuten varmistaa työskentelyvälineiden turvallisuus. Työturvallisuuskulttuurin kehitys on kuitenkin yrityksen omalla vastuulla. Esimerkiksi riskienarviointi ei anna yritykselle yhtä kattavaa määrää tietoa, ellei sen prosessi ole päivitetty ja osa työturvallisuuskulttuuria. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan erityisesti työturvallisuuskulttuurin kehittämiseen tarvittavia toimia.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää työturvallisuuskulttuuria osana työturvallisuusprojektia. Opinnäytetyö projektin onnistuminen tarkoittaa, että yritys saa toimivat prosessit työturvallisuuskulttuurin kehittämiseen. Tarkoituksena on luoda peruskatsaus työturvallisuus projektiin, jonka pohjalta tehdään tarvittavia toimia kulttuurin kehittämiseen. Tarvittavia toimia ovat työturvallisuusohjeiden päivittäminen sekä laajennuksen mukana tulleiden uusien prosessien ohjeiden laatiminen, pelastussuunnitelman päivitys vastaamaan laajennuksen jälkeistä aikaa sekä riskienarviointi prosessin päivittäminen.

Naapurin Maalaiskana Oy on Suomessa vuonna 2013 perustettu yritys, joka on nykyään osa pohjoismaista Scandi Standard-konsernia. Naapurin Maalaiskana tuotteet valmistetaan Liedossa sijaitsevassa tuotantolaitoksessa. (Naapurin Maalaiskana Oy, 2021.)

Liedon tuotantolaitos työllistää noin 200 henkilöä. Välillisesti yritys kuitenkin työllistää useita toimijoita, kuten tuottajia ja kuljetusyrittäjiä. Naapurin Maalaiskanan liikevaihto on noin 50 miljoonaa ja yrityksen osuus suomalaisesta siipikarjamarkkinasta on noin 10 prosenttia. (Naapurin Maalaiskana Oy, 2021.)

Naapurin Maalaiskanan tuotteissa käytetty broileri on peräisin yhdeksältä eri tilalta ympäri Varsinais-Suomea ja Satakuntaa. Yritykselle on tärkeää, että broilerit voivat hyvin koko elinkaaren ajan. Hyvinvointi varmistetaan mahdollisimman lyhyellä kuljetusmatkalla ja hyvillä elintiloilla. (Naapurin Maalaiskana Oy, 2021.)

Opinnäytetyössä esitetään tietoa työturvallisuuslaista, työturvallisuus kulttuurista, työturvallisuusohjeiden päivittämisestä sekä laadinnasta, pelastussuunnitelmasta sekä riskienarviointi prosessista. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää työturvallisuuskulttuuria ja saattaa työturvallisuus projekti loppuun. Tavoitteena on saada lopputuloksesta toimiva kokonaisuus, jota Naapurin Maalaiskana tulee käyttämään ja kehittämään toiminnassaan jatkossakin.

2 Työturvallisuuskulttuuri

Kulttuurin voi määritellä monella tavalla. Yleinen käsitys kulttuurista on vakiintunut käytäntö yksilön tai yhteisön ajattelussa ja toimintatavoissa. Työturvallisuudessa se kuitenkin tarkoittaa turvallisen toiminta- ja ajattelutavan vakiinnuttamista organisaation arkeen sekä toimintaan. (Reiman, T. Pietikäinen, E. & Oedewald P. 2008)

2.1 Työturvallisuuskulttuuriin määritelmä

Turvallisuuskulttuurin käsite on saanut alkunsa 1980-luvulla tapahtuneen Tšernobylin ydinvoimala tutkinnan yhteydessä havainnollistamaan, ettei onnettomuuksien syy johdu ainoastaan teknisistä vioista tai yksittäisten työntekijöiden inhimillisistä virheistä. Käsitteen avulla tuodaan esiin johtamiseen, organisaatioon ja työyhteisöön liittyvien tekijöiden vaikutus onnettomuuksien syntymiseen. (Reiman ym. 2008, 18.)

Työturvallisuuskulttuuri antaa kuvan siitä, miten organisaatio suhtautuu turvallisuuteen, vaaratekijöihin sekä haittatekijöihin. Työturvallisuuskulttuuri tuo esiin, miten henkilöstö, esihenkilöt sekä johto suhtautuu turvallisuusasioihin ja kuinka vastuullista heidän suhtautumisensa siihen on. (Työturvallisuuskeskus 2019, 62.)

Toisinaan törmätään ilmiöön, joka ei sovi työturvallisuuskulttuuriin. Turvallisuuspoikkeaman tapahtuessa saatetaan huomata, että työympäristö, ohjeistukset, välineet sekä johtaminen ovat olleet kunnossa, mutta poikkeama tapahtuu silti. Tällöin voidaan päätellä, että työvaiheissa on otettu riskejä ja toimittu ohjeiden vastaisesti. Tällaisessa tilanteessa voidaan todeta työturvallisuuskulttuurin olevan selitys poikkeamalle. Työturvallisuuskulttuuri on arjessa toimintaa ohjaava arvo, joka joissakin organisaatioissa saattaa erota työyhteisön virallisista arvoista. (Työterveyslaitos 2006, 15.)

Työyhteisön tulisi edistää myönteistä työturvallisuuskulttuuria, jotta yhteisön todelliset ja julkiset turvallisuusarvot ovat lähellä toisiaan. Työturvallisuuskulttuuria voidaan edistää turvallisuusjohtamisella, koulutuksella, asennekasvatuksella sekä tiedonvälityksellä. (Työterveyslaitos 2006, 15.)

Turvallisuuskulttuuri ei ole käsitteenä vakiinnut tiettyyn muotoon, mikä aiheuttaa käsitteen arvostelun, koska turvallisuuskulttuurille ei ole selvää teoreettista määritelmää. Yksi syy määritelmän puuttumiseen on se, että työturvallisuuskulttuuri käsite on otettu ydinvoimalasta ja siirretty pienemmän riskin omaaville aloille. (Reiman ym. 2008, 8.).

2.2 Hyvän työturvallisuuskulttuurin ominaisuuksia

Työturvallisuus käsitteen määrittömyyden takia, jokaisella on oma mielikuva hyvän työturvallisuuskulttuurin ominaisuuksista.

Hyviä työturvallisuuskulttuurin ominaisuuksia on avoimuus ja rohkeus tuoda esiin epäkohdat ja niille parannusehdotuksia. Johdon on näytettävä esimerkkiä poikkeamien huomioimisessa esimerkiksi vähentämällä poikkeamia ja riskejä, lisäksi organisaatiolle on poikkeamien ja riskien ennalta ehkäisy etusijalla. (Arter, 2020.)

Työturvallisuuskulttuurissa käytetään aikaa ymmärryksen jakamiseen siitä, mitkä ongelmat sillä hetkellä ovat etusijalla. Tämän jälkeen voidaan vähitellen keskittyä ehkäisevään sekä positiiviseen turvallisuustyöhön. (Arter, 2020.)

Hyvän turvallisuuskulttuurin kriteereinä pidetään seuraavia: 1. Turvallisuuden arvostus 2. Turvallisuusymmärrys 3. Vaarojen ja työn vaatimusten ymmärtäminen 4. Valppaus 5. Vastuunkanto ja 6. Työn hallittavuus. (Oedewald, Pietikäinen, Reiman 2011)

3 Työturvallisuuslaki

Suomen oikeusvaltio säätää lain avulla jokaiselle toimijalle säännöt, joiden mukaan tulee toimia, jotta yhteiskunnassa jokaiselle kansalaiselle taataan turvallinen ja inhimillinen ympäristö ja olosuhteet työskentelyyn. (Minilex.fi)

3.1 Työturvallisuuslaki

Työturvallisuuslain 1 §:ssä kerrotaan lain tarkoitus. Lain tarkoitus on parantaa työympäristöä sekä työolosuhteita. Tällä turvataan ja ylläpidetään työntekijöiden työkykyä ja ennalta ehkäistään työtaturmia sekä ammattitauteja. Lisäksi lain tavoitteena on torjua ja ehkäistä muita haittoja, joita työ tai työympäristö voi aiheuttaa työntekijän terveydelle. (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738)

Työkykyyn vaikuttaa myös työhön tai työolosuhteisiin liittymättömät seikat, jonka takia lailla säädellään vain työkykyyn vaikuttavia tekijöitä, mihin voidaan työn ja työolojen terveellisyyden ja turvallisuuden säätelyllä vaikuttaa. (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738)

Työturvallisuuslaissa määritellään työturvallisuuden vähimmäisvaatimukset. Työpaikalla on käytössä monia vaihtoehtoja, joilla velvoitteet voidaan täyttää. Laki tulee soveltaa kaikkiin töihin, jotka tehdään toisen palveluksessa tämän, johdon ja valvonnan alaisena. Lain tarkoitus on nostaa henkinen työsuojelu fyysisen työsuojelun ja tapaturmien torjumisen rinnalle. Laista löytää yksityiskohtaiset määreet ylikuormitus- ja häirintätilanteista henkiselle työsuojelulle. Työn on oltava organisoitu niin, että haitallista kuormitusta ei synny. (Kuikko 2006, 17–19; Työterveyslaitos 2009, 32–33.)

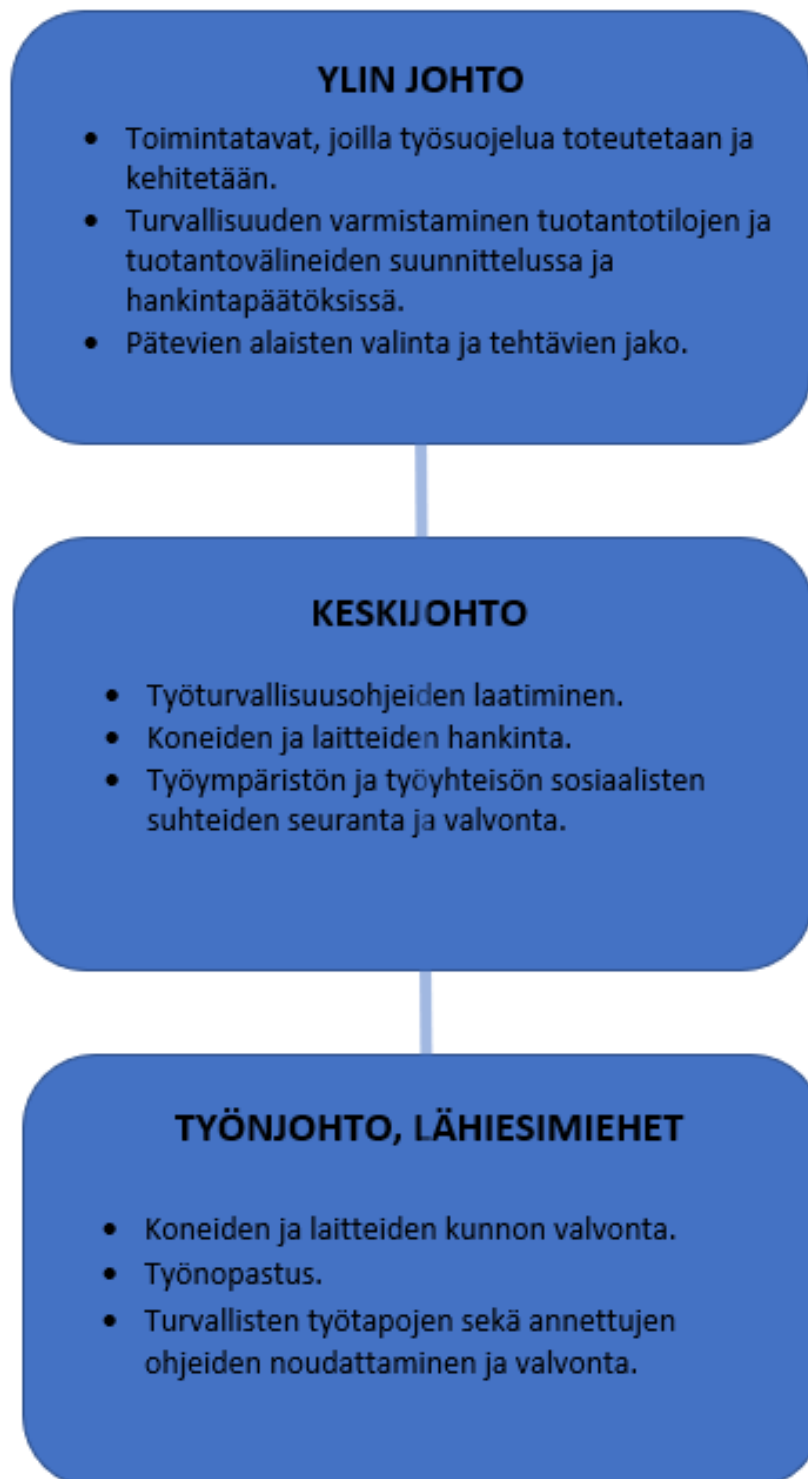
3.1.1 Työnantajan velvollisuudet

Työturvallisuuslaki määrittää työpaikalla toimivien tahojen velvollisuudet sekä vastuut. Työpaikan oma-aloitteista turvallisuuden hallintaa korostetaan

työturvallisuus laissa. Työnantajan velvollisuuksia turvallisuuden hallinnassa on luettu lain 2 luvussa. (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738)

Merkittäviä velvollisuuksia ovat työpaikan haitta- ja vaaratekijöiden tunnistaminen sekä niiden merkittävyyden arvioiminen työntekijöiden turvallisuuteen. Lisäksi keskeinen velvollisuus on haitta- ja vaaratekijöiden poistaminen tai vähentäminen erilaisilla toimenpiteillä. Haitta- ja vaaratekijät voivat johtua työolosuhteista tai työmenetelmistä aiheutuvista vaaroista kuten tapaturmista tai ammattitaudeista. Terveydelle haitalliset kuormitustekijät kuten työpisteen ergonomia tai työn yletön aikapaine voi aiheuttaa haitta- ja vaaratekijöitä. Työturvallisuuslaki määrittää tavoitteen, joka asettaa työnantajalle paineen kehittää toimintansa keskeiseksi lähtökohdaksi työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden takaaminen, sekä pyrkiä toimimaan suunnitelmallisesti työntekijöiden turvallisuuden varmistamiseksi. (Kuikko 2006, 35, 50.)

Työnantajan keskeisiä velvollisuuksia ovat työtehtävien suunnittelu, koneiden sekä laitteiden kunnossapito. Edellä mainittujen lisäksi turvallisten työmenetelmien ja suojainten käytön valvonta sekä työnopastus on keskeisiä työnantajan velvollisuuksia. (Työturvallisuuskeskus 2003, 5). Työnantajan velvollisuuksia toteutetaan siten, että työnantaja asettaa hänen sijastaan henkilön hoitamaan ennalta määrättyjä tehtäviä. Sijaisia ovat ne henkilöt, joilla on esihenkilöasemallisia tehtäviä. Tehtävät ja toimivaltuudet rajataan nii, että vastaavat henkilöt tuntevat vastuunsa ja velvollisuutensa työsuojelun saralla. Sijaisten riittävän pätevyyden ja perehdytyksen antaminen työsuojelu tehtäviin on työnantajan vastuulla. (Työturvallisuuskeskus 2011, 8.)

Kuva 1. Työnantajan työsuojeluvastuu. (Työturvallisuuskeskus 2011, 6)

3.1.2 Työntekijän velvollisuudet

Työntekijällä on velvollisuuksia, jotka luetellaan työturvallisuuslain luvussa 4. Henkilöstön osallistuminen aktiivisesti työturvallisuuden ja -terveyden kehittämiseen on pääasiallinen tehtävä onnistuneeseen lopputulokseen. Työntekijän yksilökohtaisiin vastuihin kuuluu noudattaa työnantajan määräämiä ohjeita ja määräyksiä. Työntekijän on oman turvallisuuden huolehtimisen lisäksi huolehdittava muiden turvallisuudesta, joihin hänen työnsä vaikuttaa. Häirintää ja epäasiallista kohtelua toisia työntekijöitä kohtaan on vältettävä. Työntekijällä on paljon velvollisuuksia koskien käytännön tehtäviä. Työntekijän on käytettävä määrättyjä henkilösuojaimia ja noudatettava huolellisuutta sekä varovaisuutta työskentelyssä. (Työturvallisuuskeskus 2003, 6; Työturvallisuuskeskus 2011, 7–8.)

Koneiden, laitteiden ja turvavälineiden käsittely tulee olla asianmukaista. Havaitut turvallisuuspuutteet tulee työntekijän itse poistaa, jos se on mahdollista. Tämän lisäksi työntekijän on ilmoitettava turvallisuuspuutteesta, turvallisuutta vaarantavista vioista esimiehelle sekä työsuojeluvaltuutetulle. (Työturvallisuuskeskus 2003, 6; Työturvallisuuskeskus 2011, 7–8.)

Turvallisuus- tai suojalaitteita sekä ohje- ja varoitusmerkintöjen poistamiseen työntekijällä ei ole missään tilanteessa oikeutta. Mikäli työntekijä tuntee, että työ aiheuttaa vakavaa vaaraa omalle tai muiden terveydelle on hänellä oikeus pidättäytyä työstä. Työstä pidättäytyminen on kuitenkin poikkeuksellinen toimenpide, jota tulee käyttää vain silloin, kun työstä aiheutuva vaara ei ole muulla tavalla vältettävissä. (Työturvallisuuskeskus 2003, 6; Työturvallisuuskeskus 2011, 7–8.)

TYÖNTEKIJÄN VASTUUT JA OIKEUDET

- Osallistua työturvallisuuden ja -terveyden kehittämiseen
- Noudattaa työnantajan määräämiä ohjeita sekä määräyksiä
- Oman ja muiden työturvallisuuden huomioiminen
- Oikeus pidättäytyä omaa tai toisten turvallisuutta vaarantavista tehtävistä

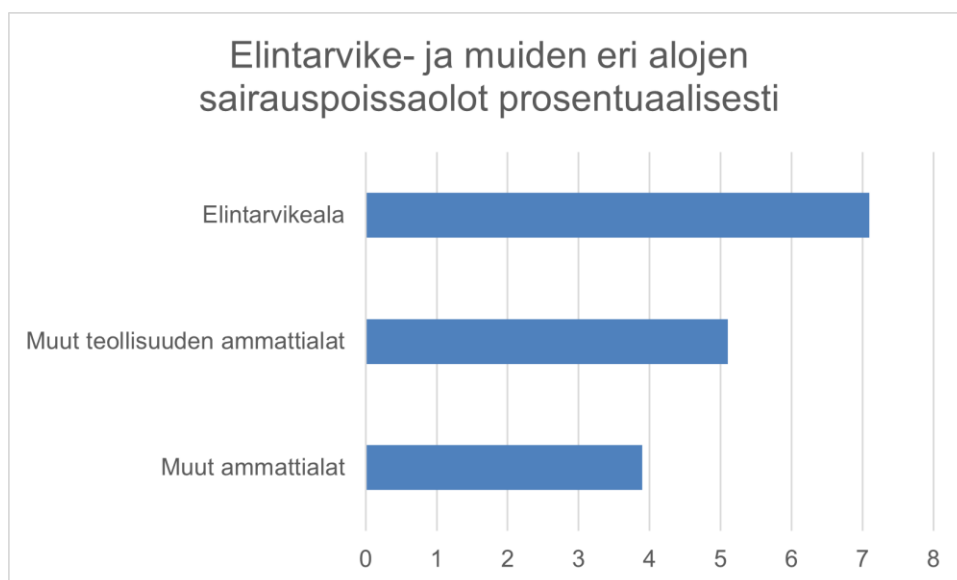
Kuva 2. Työntekijän vastuut ja oikeudet. (Työturvallisuuskeskus 2011, 7–8.)

4 Elintarvikealan työturvallisuus

Säädökset koskevat eri teollisuuden aloja, tässä kappaleessa tarkastellaan tärkeimpiä lakeja ja säädöksiä koskien turvallisuutta elintarvikealalla.

Tilastoissa elintarviketeollisuudessa tapahtuu paljon tapaturmia, ammattitauteja ja sairauspoissaoloja verrattuna muihin Suomessa toimiviin teollisuuden aloihin. Eniten sairauspoissaoloja aiheuttaa tuki- ja liikuntaelinsairaudet, hengitystieinfektiot, pää- ja vatsasäryt, sisäelinsairaudet, mielenterveysongelmat ja sydän- ja verisuonisairaudet. Pölyt (mukaan lukien maustepölyt), rasisvammat, allergiat ja sisäilma ovat yleisimpiä syitä ammattitaudin aiheuttajaksi. Sairauspoissaolojen prosentuaalinen vertailu eri aloilta on kuvattu taulukossa 1. (Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry & Elintarviketeollisuusliitto ry 2017.)

Taulukko 1. Sairauspoissaolojen prosentuaalinen vertailu eri aloilla. (SEL & ETL 2017).

Ongelmaksi elintarviketeollisuudessa työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin kannalta koetaan esimerkiksi melu, kylmyys, raskaat nostamiset, toistuvat yksipuoliset liikkeet, kiire sekä veto. (Ijäs & Välimäki 2010, 26.)

Elintarviketeollisuudessa esiintyvien tapaturmien yleisimpiä aiheuttajia ovat:

- leikkaavan tai terävän terän tai liikkuvan koneen, työvälteen tai esineen aiheuttama vahinko
- iskeytyminen kiinteää pintaa vasten
- esineiden käsitleminen
- äkillinen fyysinen tai psyykinen kuormittuminen
- käsikäyttöisillä työkaluilla työskenteleminen
- puristuminen tai ruhjoutuminen - putoaminen, hyppääminen, kaatuminen tai liukastuminen
- liikkuvan aiheuttajan osuma tai törmääminen (SEL & ETL 2017.)

Kiire ja puutteellinen perehdytys aiheuttaa eniten työtapaturmia. (SEL & ETL, 2017.)

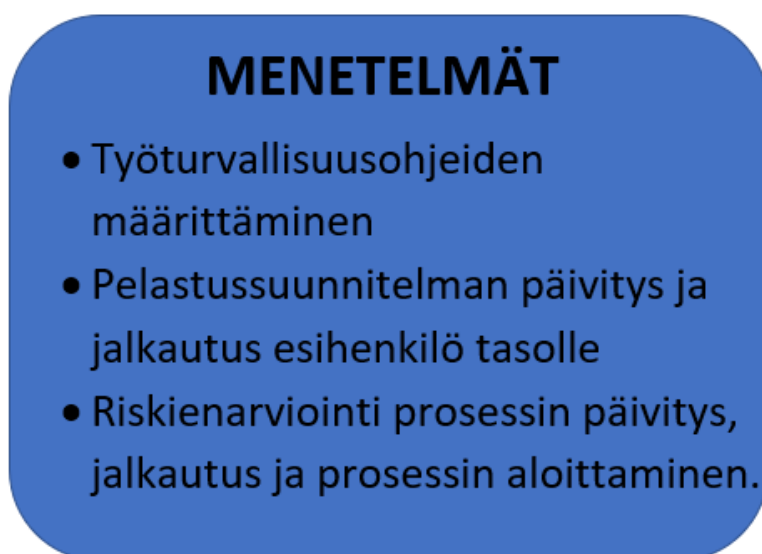
Ammattitautiksi voidaan kutsua työstä johtuneita sairauksia, jotka on aiheuttanut fyysikaalinen, kemiallinen tai biologinen tekijä. Tapaturmien tai rasitussairauksien riskit johtuvat mekaanisista vaaratekijöistä. Työperäiset sairaudet kattavat ammattitaudit sekä muita sairauksia, joiden syntymiseen on vaikuttanut työhön liittyvät tekijät. (Työturvallisuuskeskus 2003, 12.)

Ensisijalla työpaikalla on työsuojelua ajatellen vaarojen selvitys, riskien arviointi ja näiden pohjalta tehtävät toimenpiteet. Työsuojelu sisältää myös henkisen hyvinvoinnin sekä jaksamisen työssä. Henkinen hyvinvointi on kokonaisuus, joka koostuu esimerkiksi sopivasti kuormittavasta työstä, toimivasta työympäristöstä, mielekkästä työstä, työn organisoinnista sekä laadullisesti hyvästä vuorovaikutuksesta työpaikalla. Hyvinvointi on hyvää työn hallintaa, motivaatiota sekä sitoutumista työpaikkaan. (Työterveyslaitos 2009, 74.)

5 Työturvallisuus projekti

5.1 Menetelmät

Työturvallisuusprojektissa käytetään yksinkertaisia menetelmiä tavoitteiden sekä mahdollisimman hyvän lopputuloksen saavuttamiseen. Kuvaan on määritetty kolme tärkeintä menetelmää, joihin projektissa keskitytään.

Kuva 3. Työturvallisuusprojektin menetelmät.

Seuraavissa kappaleissa käymme läpi yllä mainittujen menetelmien teoriaa.

5.1.1 Työturvallisuusohjeet

Projektissa haluttiin erikseen määrittää työturvallisuusohjeet irralliseksi ohjeeksi työhjeista.

Ohjeen lukijan tavoitteena on hahmottaa mitä hänen tulee tehdä ja mitä jonkun muun tulee tehdä. Ohjeet tulee kirjoittaa käskymuodossa, koska ohje itsessään kertoo miksi ilmaistua asiaa kannattaa noudattaa. Kun ohjeen sisältö on lukijan

edun ja tavoitteen mukaista, käskymuodon käyttö ei ole tylyä tai määräilevää. (Kotimaisten kielten keskus)

Ohjetta laatiessa on huomioitava lukijan ja tekijän näkökulma. Tärkeää on tunnistaa toiminnalle olennaiset vaihteet. Ohjeen tekijälle voi ohjeistuksen sisältö olla itsestään selvä, mutta lukijalle ei välttämättä. Ohjeissa käytettävä sanasto tulee olla kaikille ymmärrettävää tai erikseen selitettyä sanastoa. (Kotimaisten kielten keskus)

Ohjeet tulee esittää helposti hahmotettavassa muodossa. Selkeä kokonaisrakenne voi sisältää väliotsikointia sekä kuvia. Väliotsikot helpottavat lukijaa ymmärtämään mitä tulee tehdä ensin, sitten ja lopuksi. Kuten myös mikä on pakollista, vapaaehtoista tai ehdollista. (Kotimaisten kielten keskus)

5.1.2 Pelastussuunnitelma

Suomen laissa on erikseen määritelty pelastuslaki, joka soveltaa ihmisten, yritysten sekä muiden yhteisöjen oikeushenkilöiden velvollisuudesta tehdä seuraavia asioita: 1) ehkäistä tulipaloja ja muita onnettomuuksia; 2) varautua onnettomuuksiin sekä toimintaan onnettomuuksien uhatessa ja sattuesssa; 3) rajoittaa onnettomuuksien seurauksia; 4) rakentaa ja ylläpitää väestönsuojia; 5) osallistua pelastustoiminnan tehtäviin ja väestönsuojelukoulutukseen. (Pelastuslaki 29.4.2011/379)

Rakennuksiin ja muihin kohteisiin on laadittava pelastussuunnitelma, mikäli niissä poistumisturvallisuus tai pelastustoiminta on tavallista vaativampaa tai henkilö- tai paloturvallisuus, ympäristö- tai kulttuuriomaisuus aiheuttaa vahinkoja, jotka arvioidaan vakaviksi. Pelastussuunnitelman laatiminen on rakennuksen tai kohteen haltijan vastuulla. (Pelastuslaki 29.4.2011/379)

Pelastussuunnitelman on sisällettävä selostus seuraavista asioista:

”1) vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä; 2) rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä; 3) asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja

vaaratilanteissa toimimiseksi; 4) mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.” (Pelastuslaki 29.4.2011/379)

Pelastussuunnitelman tarkoitus on helpottaa turvallisuuden hallintaa sekä ylläpitoa. Tehokkuus, jatkuvuus, sujuvuus sekä laatu ja luotettavuus paranevat, kun pelastussuunnitelman avulla saadaan yllättävät vahinkojen aiheuttamat katkokset ja kustannuksen vähenemään. Lisäksi vastuukysymykset turvallisuus osastolla selkeytyy ja johtaminen onnettomuustilanteissa korostuu. (Pelastussuunnitelma Opas yrityksille ja muille työyhteisöille, 2018, s. 14.)

5.1.3 Riskienarviointi

Riskien tunnistaminen on prosessi, jonka tavoitteena on saada organisaation tietoon riskitapahtumat ja niiden ominaisuudet sekä riskien tiedot. Riskien tunnistaminen on merkittävä prosessi organisaatiolle, sillä analyysi- ja reagointistrategiat voidaan määrittää vain tunnistetuille riskeille. (Choi, Cho & Seo 2004, 260–261.)

Riskienarviointi on yrityksissä olennainen prosessi riskienhallinnassa. Sen avulla pystytään määrittelemään vahingot tai mahdollisen vahingon vakavuus. Tästä seuraa arvio vaaratilanteesta tai sille altistumisen todennäköisyydestä. Riskienarviointi pyrkii vastaamaan alle mainittuun viiteen kysymykseen:

1. Mitä voi tapahtua ja miksi?
2. Mitkä ovat seuraukset?
3. Mikä on niiden tulevaisuuden todennäköisyys?
4. Onko olemassa tekijöitä, jotka leventävät riskin seurauksia tai vähentävät riskin todennäköisyyttä?
5. Onko riskin taso siedettävä tai hyväksyttävä ja edellyttääkö se jatkohoitoa? (Popov, Lyon & Hollcroft 2016, 2.)

Riskienarviointiin kuuluu myös ne riskit, jotka eivät vielä ole aiheuttaneet poikkeamia. Tapahtumattomien riskien avulla voidaan huomata työssä esiintyvät vaaratekijät ennen poikkeaman tapahtumista. Yhtenä arvioinnin tavoitteena

voidaan pitää käytännön tason työturvallisuuden kehittämistä paremmaksi, jota varten tulee määrittää tärkeimmät kehittämistarpeet. Tehokkain turvallisuustason parantuminen saadaan aikaan kohdistamalla toimenpiteet merkittävimpiin riskeihin. Näiden toimenpiteiden tulee olla realistisia ja toteutettavissa olevia. Riskienarvioinnin avulla voidaan jatkaa toimenpiteiden vaikutusta arviointia ja saada näin tuloksista palaute organisaatiossa työskenteleville. (Riskienarviointi työpaikalla -työkirja 2015, 7–8.)

5.2 Prosessi

Pelastussuunnitelma ja riskienarviointi

Kuva 4. Työturvallisuusprojektin aikataulu.

Projektin ensimmäinen osa alkoi jo toukokuussa, turvallisuusohjeiden määrittelemisellä. Turvallisuusohjeiden määrittelyä ei näy yllä olevassa aikataulussa, sillä tämä osa prosessia kuului aikaisempaan osaan projektia, jolloin emme olleet varmoja vielä työskentelenkö projektin loppuosassa.

Ensimmäinen osa prosessia oli määrittää ohjeiden sisältö sekä ulkonäkö. Tämän jälkeen aloitettiin itse ohjeiden ja niihin tarvittavien tietojen määrittäminen.

Ohjeiden valmistumisen jälkeen yrityksen toiminta oli tuttua, joten seuraavaksi siirryin turvallisuusprojektin seuraavaan vaiheeseen, pelastussuunnitelman päivittämiseen. Pelastussuunnitelman päivittämiseen kuului myös pelastusharjoituksen määrittäminen.

Riskienarvioinnin prosessin päivitys aloitettiin marraskuun alussa tutkimalla ja määrittelemällä nykyisen prosessin toimivuus. Tämän pohjalta lähdettiin rakentamaan uutta prosessia pitäen kuitenkin vanhoista toimivista osista kiinni.

5.3 Tavoite

Työturvallisuusprojektin tavoitteena on kehittää työturvallisuutta sekä sen kulttuuria yrityksessä. Yrityksen vuosina 2020 ja 2021 toteuttama laajennushanke ja tuotannolliset muutokset sekä niitä seurannut tuotantovolyymien kasvu, on lisännyt tarvetta päivittää olemassa olevat työturvallisuusprosessit vastaamaan muutoksien jälkeistä aikaa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö turvallisuus olisi ollut riittävää ennen projektia.

Tavoitteella halutaan, että organisaatiossa työturvallisuudesta, siihen liittyvästä toiminnasta kuten riskien aiheuttamista vaaroista ja ennaltaehkäisystä välitettäisiin, ymmärrettäisiin ja keskusteltaisiin enemmän. Hyvän työturvallisuuskulttuurin kehittäminen vie aikaa, eikä se tapahdu hetkessä. Tämän takia kulttuurillisia tavoitteita on vaikea määrittää. Tästä syystä pidänkin seuraavia tavoitteita enemmän välitavoitteina, joilla päästään lähemmäksi hyvää työturvallisuuskulttuuria tulevaisuudessa.

Välitavoitteet on kuvattu seuraavassa kuvassa:

Kuva 5. Työturvallisuusprojektin välitavoitteet.

6 Työturvallisuuskulttuurin kehittämistyö ja tulokset

6.1 Työturvallisuusohjeet

Ohjeiden tekemisen prosessi vaihteli tuotannon osaston mukaan. Leikkaamo- ja pakkaamo osastojen ohjeiden ja sisällön määrittämiseksi työskentelin osastolla, jotta toiminnan vaarakohdat tulisi huomioitua. Teurastamo-, lähettämö- sekä varasto osastoilla seurasin työntekoa ja toimintamalleja sekä tarvittaessa konsultoin työohjeiden tekijää tai työntekijää.

Lisäksi työturvallisuus ohjeiden päivittämisessä ja laadinnassa käytin yrityksessä ennen käytössä ollutta riskienarviointi pohjaa vaarojen tunnistamiseen. Määritettyäni sisällön ohjeisiin kirjasin tiedon ennalta määritettyyn muotoon.

Määriteltäessä ohjetta totesimme, että työpisteiden layout kuvat on hyvä olla ohjeessa, jotta ohjeen sisällön lukeminen ja sisäistäminen on helpompaa.

Väliotsikoinnilla jaettiin ohjeen aiheet ja saatiin ulkonäkö kevyemmän näköiseksi. Sulkuihin on kirjattu toinen ohje, josta löytyy aiheeseen liittyen tarkemmat työturvallisuus ohjeistukset.

Kun ohje on tehty, on se käännettävä englannin kielelle, jotta jokainen työntekijä ymmärtää ohjeen sisällön.

6.1.1 Tulokset

Työturvallisuusohjeiden päivittäminen ja laatiminen onnistui tavoitteiden mukaisesti. Sain aikaan ohjeet, joissa on perustiedoltaan kaikki tarvittava. Jokainen konekohtainen ohje antaa lukijalle tärkeimmät tiedot, kuten missä on hätäseis-painike ja terävät pinnat. Ohjeiden sisältö on selkeäkielinen sekä riittävän ytimekäs ymmärryksen saavuttamiseen,

Ohjeet ovat jokaiselta osastolta ulkoisesti samankaltaisia ja saattavat sisältää tismalleen samoja lauseita, kuten esimerkiksi kierto laittaa kättä käynnissä olevaan koneeseen. Ohjeisiin ei kuitenkaan ole merkitty tarpeettomia asioita kuten veitsen säilytystelinettä, jos sitä ei ole kyseisessä paikassa.

Alla esitetään valmis työturvallisuusohje. Työturvallisuusohjeet on Naapurin Maalaiskanalla todettu toimiviksi. Naapurin maalaiskanan työntekijöiden mukaan ohjeista löytyy tarvittava tieto selkeästi.

Kuva 6. Työturvallisuusohje, sivu 1.

Kuva 7. Työturvallisuusohje, sivu 2.

6.2 Pelastussuunnitelma

Omien havaintojen pohjalta lähdin päivittämään nykyistä pelastussuunnitelmaa. Yrityksen pelastussuunnitelma on kaikkien työntekijöiden luettavissa pelsu.fi sivustolla.

Pelsu.fi sivustolle oli helppo kirjata tarvittavat tiedot, sillä pohja löytyi valmiina. Yrityksessä olleen laajennuksen myötä päivitystyö alkoi perustiedoista ja jatkui tarkempiin tietoihin kuten sammuttimiin, palo-osastointiin, sammutusveden ottopaikkaan.

Suurin työ pelastussuunnitelman päivityksessä oli valmiina marraskuussa, jonka jälkeen suunnittelin materiaalin pelastautumisharjoitukseen. Materiaalia laadittaessa, muokkaantui vielä pelastussuunnitelmassa olevien pohja piirrosten valmiit versiot.

6.2.1 Tulokset

Pelastussuunnitelma saatiin ajan tasalle, jonka ansiosta myös tuotannon tilat saatiin vastaamaan suunnitelmaa esimerkiksi niin, että pelastustiet esteettömiä ja merkittyjä.

Pelastussuunnitelman myötä tietoisuus turvallisuudesta on lisääntynyt esimerkiksi sillä, että esimiehet ovat tietoisempia hätätilannetoiminnasta ja siitä, mitä heidän tulee ottaa huomioon hädän sattuessa sekä tietoisempia mitä tulee huomioida tilojen puolesta. Päivityksen myötä ilmoitustauluille päivitettiin poistumistiekartta.

Kuva 8. Kartta, sisältä.

Kuva 9. Kartta, ulkoa.

Pelastautumisharjoituksen prosessi saatiin määritettyä ja koulutusmateriaali harjoituksen pitämiseen. Harjoituksesta suunniteltiin yksinkertainen ja sellainen,

että työntekijät tietävät ajankohdan, milloin harjoitus tapahtuu. Harjoituksen myötä työntekijöiden turvallisuustietoisuus kasvaa huomattavasti. Tämä myös varmistaa, että jokainen työntekijä osaa poistua palavasta rakennuksesta ja mahdollisesti opastaa toista työntekijää tarvittaessa.

6.3 Riskien arviointi

Riskien arviointi prosessi pysyi melko samantapaisena kuin aikaisemminkin. Arvioinnin onnistumisen kannalta tärkeäksi osaksi nousi koulutus. Aikaisemmin käytössä ollut tarkastuslista muutettiin koulutuksen muotoon.

Arvioinnin kirjaus tapahtuu Google Forms pohjaan, jolloin tiedot ovat suoraan Excel muodossa, ja helppo kopioida solut toiseen Excel tiedostoon. Excel tiedostossa on automaattinen laskukaava sekä ehdollinen muotoilu, jolloin arvioijien on helppo seurata riskien suuruuksien tasoa sekä jatkotoimenpiteitä.

Riskien arvioinnissa otettiin huomioon IA järjestelmä, joka otetaan yrityksessä myöhemmin käyttöön. Excel-tiedoston muotoilu on suunniteltu niin, että tiedonsiirto on mahdollisimman toimiva järjestelmän käyttöönotossa.

6.3.1 Tulokset

Riskien arviointi prosessiin ei varsinaisesti tullut merkittäviä muutoksia. Yksi muutoksista, oli prosessin siirtäminen kokonaan sähköiseen ympäristöön. Tämä tarkoittaa sitä, että enää ei tarvitse kirjata tuloksia erikseen paperille ja sen jälkeen uudelleen tietokoneelle. Sähköisessä muodossa tehdyn riskienarviointi prosessin aikana ei tarvitse käyttää aikaa esimerkiksi paperisten lappujen tulostamiseen tai oikeatapaiseen hävittämiseen, datan hallinta on varmempaa, eikä tarvitse etsiä puuttuvia papereita kansioista. Prosessi tehostuu, kun ei käytetä aikaa toimiin, jotka eivät tuota lisäarvoa riskien arvioinnille. Opettelu sähköiseen arviointiin voi viedä kauan, mutta se palvelee työntekijöitä pidemmällä aikavälillä merkittävästi. Sähköinen arviointi on tehty muistuttamaan mahdollisesti jatkossa käyttöön tulevaa IA-järjestelmän käyttö tapaa. Tämän

lisäksi tulevaisuudessa tullaan pyrkimään datanhallinnassa sähköistä ympäristöä, johon riskien arvioinnin siirtäminen sähköiseen muotoon on ensimmäinen harjoitus askel.

Koulutusmateriaaliin on koottu tärkeimmät asiat riskien arvioinnissa kuten - mitä riskejä on olemassa ja kuinka ne tulee arvioida. Koulutuksen myötä luovuimme erillisestä etukäteen tehtävästä vaara listauksesta, jotta prosessi pysyisi tehokkaana eikä arvioijat tekisi samaa työtä kahteen kertaan. Listauksen tarkoitus on tunnistaa riskit, jotka tullaan arvioimaan. Koulutuksen myötä arvioija osaa tunnistaa riskit ilma erillistä tarkistus listaa. Google Forms pohjassa, on kuitenkin muistutuksena yleisimmät riskitekijät, josta tarpeen tullen voi hakea muistutusta omalle ajatukselle.

7 Johtopäätökset

7.1 Onnistuminen

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää työturvallisuus kulttuuria yrityksessä. Tavoitteeseen päästiin ja Naapurin Maalaiskana Oy:n työturvallisuuskulttuuri sai ensimmäisen ratkaisevan ponnahduksen parempaan suuntaan. Työturvallisuuden eteen tehty työ alkoi näkyä tuotannon työntekijöille, joka on yksi tärkeimmistä työkaluista kulttuurin kehittämisessä.

Onnistumista voidaan mitata kahdella eri tavalla. Ensimmäinen tapa on, että yrityksellä on konkreettisesti nähtävillä työturvallisuusohjeet, uusi pelastussuunnitelma sekä riskien arviointipohja. Pelastautumisharjoituksen materiaali on yrityksen saatavilla, harjoituksen päivä on päätetty ja esihenkilöiden kouluttaminen on aloitettu. Samoin kuin riskien arvioinnin koulutus materiaali on yrityksen saatavilla ja käytössä.

Toinen tapa on huomata, että opinnäytetyöprojektin aikana yritykselle on muodostunut prosessit, joiden pohjalta voidaan kehittää toimintaa niin, että turvallisuus puolen jokainen prosessi on perustasolla ja jokapäiväisessä toiminnassa. Perustasolla tarkoitetaan, että prosessi on päivitetty toimimaan nykyisen toiminnan mukaan, kuten huomioitu laajennuksen tuomat muutokset. Perustasolla prosessit ovat sellaisessa valmiudessa, että ne voidaan jalkauttaa esihenkilötasolle.

Opinnäytetyöprojektin alussa syksyllä vaaditut tavoitteet projektille sekä omalle työskentelylle saavutettiin suurimmaksi osaksi vuoden loppuun mennessä. Vaadittuja tavoitteita oli työturvallisuusohjeiden laatiminen, pelastussuunnitelman ja harjoituksen päivittäminen ja luominen sekä riskien arviointi prosessin päivittäminen. Oman ajan suunnittelu sekä toteutus onnistui hyvin, vaikka globaalin pandemian vaikutus työskentelyyn tuotti toisinaan ongelmia, kuten pandemian aiheuttaneet sairauspoissaolot sekä etätyöskentely mahdollisen

sairastumisen takia, jolloin ei luonnollisesti päässyt itse tuotannon tiloihin tarkastamaan esimerkiksi palo-ovien sijaintia.

7.2 Jatkotoimenpiteet ja kehittämiskohteita

Seuraavaksi esittelen jatkotoimenpiteitä ja kehittämiskohteita. Yrityksen tärkein jatkotoimenpide on varmistaa, että opinnäytetyö projektin aikana aloitetut prosessit pysyvät organisaation päivittäisessä toiminnassa jokaisella osastolla mukana. Tämä tuo mukanaan perustason saavuttamisen työturvallisuuden parissa.

Riskienarviointi

Riskien arvioinnissa toimihenkilöiden työpisteiden riskienarviointi on seuraava askel tuotantotilojen arvioinnin jälkeen. Toimistotilojen sekä kotikonttorien riskien arviointiin tulisi käyttää omaa pohjaa, jonka avulla jokainen toimihenkilö, voisi itse arvioida oman työpisteensä riskit.

Kehottaisin yritystä siirtämään prosessin kirjaamisen erilliseen IA järjestelmään, joka on jo osassa konsernin muissa maissa käytössä. Järjestelmän avulla prosessi olisi ajantasaisempi ja dokumentaation hallinta olisi korkeatasoisempaa ja nykypäiväisempää. Koska nykyinen riskien arviointipohja on luotu IA järjestelmää silmällä pitäen, tiedon siirron pitäisi olla suhteellisen vaivatonta. Henkilöstön tulisi opetella järjestelmän käyttö, muuten prosessi pysyy samanlaisena kuin ennenkin. Järjestelmä voitaisiin jalkauttaa esimerkiksi niin, että aloitetaan nykyisellä pohjalla riskienarviointi, jonka jälkeen otetaan rinnalle IA järjestelmä. Viimeisessä vaiheessa on jäljellä vain IA järjestelmä käytössä arvioinnissa. Hetkellisesti työn määrä tuplaantuu, mutta tällä varmistamme, ettei dataa häviä ja järjestelmä tulee tutuksi. Täten järjestelmän käyttö kuuluu omasta mielestäni perustason saavuttamiseen.

Järjestelmästä näkee, monta riskiä yrityksessä on, minkä tasoisia riskejä on olemassa ja mitkä riskit ovat työn alla. Tämän lisäksi järjestelmä kertoo riskien tason nousun ja laskun. Nykyisellä kirjaustavalla työntekijän on laskettava riskien

tason nousu ja lasku itse. Tätä dataa voidaan käyttää kulttuurin kehittämiseen tuomalla riskien tasojen nousu ja lasku julki kaikille työntekijöille ja käyttämällä tasojen muutoksia turvallisuuden analysointiin. Tähän ei kuitenkaan kannata käyttää resursseja, ennen kuin riskien arviointi prosessi on jokapäiväisessä toiminnassa mukana. Tätä voitaisiin pitää keskitason saavuttamisena.

Pelastussuunnitelma

Pelastussuunnitelman perustason saavuttaminen vaatii sen, että suunnitelma tarkastetaan ja päivitetään vuosittain. Vaikka päivittäminen tapahtuu vuosittain, on silti muistettava päivittää muutokset myös reaaliajassa. Tämän kaltaisia asioita voi olla esimerkiksi kokoontumispaikan vaihtuminen.

Jatkuva koulutus pelastussuunnitelmasta on tärkeää. Tällä tarkoitetaan sitä, että jokaisella esihenkilöllä ja työntekijällä on tiedossa, esimerkiksi miten hätätilanteessa tulee poistua tiloista. Jatkovaa kouluttamista on vuosittain pidettävä pelastusharjoitus sekä turvallisuuskierros. Perustason saavuttamiseen tarvitaan pelastusharjoitus, jonka tarkka ajankohta ilmoitetaan etukäteen. Turvallisuuskierroksia tulisi ottaa mukaan vähintään 4 kk välein ja kierros tulisi tehdä etukäteen määritellyn tarkastuslistauksen mukaan, jotta mikään ei unohdu ja kierroksen luotettavuus pysyy samana. Kierros kannattaa yhdistää toisen kierroksen kanssa, jotta päivät eivät täyty erilaisista kierroksista.

Keskitason turvallisuuden saavuttamiseen riittää se, että huomataan 4kk välein pidettävillä kierroksilla asioiden olevan kunnossa, jolloin varsinainen turvallisuuden osuus voidaan pitää esimerkiksi 6kk välein. Tämä kuitenkin vaatii sen, että esihenkilöt sekä työntekijät ottavat turvallisuuden jokapäiväisessä tekemisessä huomioon, kuten esimerkiksi pelastustiet pysyvät esteettöminä. Tämän lisäksi keskitason turvallisuuteen kuuluu pelastusharjoitus, jonka päivämäärä on kerrottu, mutta ei tarkempaa aikaa harjoitukselle. Tällöin työntekijöillä on tieto, että harjoitus tehdään, mutta reagointi hälytykseen on aidompi.

Korkean tason turvallisuus ei poikkea edellisestä kuin siten, että harjoitus pidetään niin, että se tulee työntekijöille yllätyksenä. Tällöin työntekijöiden

reagointi hälytykseen on täysin aito. Tällaisessa harjoituksessa on muistettava varmistaa, että jokaisella osastolla on henkilö, joka kirjaa ylös tapahtumien kulun.

Työturvallisuusohjeet

Työturvallisuus ja työohjeiden osalta olisi tärkeää saada työturvallisuusohjeet osaksi perehdytystä, jolloin ohjeet ja niiden käyttö olisi jo rutiini uusille työntekijöille. Nykyisten työntekijöiden kanssa perustasolle pääseminen vaatii enemmän pitkäjänteisyyttä. Perustason saavuttamiseen kehoitaisin käyttämään jonkinlaista E-learning yhteiskäyttöä. Työturvallisuudesta voitaisiin tehdä yleinen koulutus ja ”tentti” sen jälkeen E-learningissa. Täten voidaan varmistua, että henkilökunta on lukenut ja sisäistänyt työturvallisuusohjeet.

Tärkein osa ohjeiden käyttö prosessia on kuitenkin päivittämisen jatkuminen. Ohjeet vanhentuvat joissakin tapauksissa todella nopeasti ja muutoksia tulee mahdollisesti viikoittain. Tämän takia on tärkeää, että resursoidaan henkilöitä päivittämään ohjeita. Lisäksi riskien arvioinnin jälkeen on erittäin tärkeää varmistaa, että työturvallisuusohjeissa on tarvittavat ja yhtenäiset tiedot.

Työturvallisuuskulttuurin kehittäminen

Perehdytyksessä tulisi ottaa mukaan turvallisuuskävely, jolla varmistetaan uuden työntekijän tietoisuus esimerkiksi poistumisteistä. Erityisesti kausityöntekijöille tämä on tärkeää, sillä heille ei välttämättä tarjoudu mahdollisuutta osallistua poistumisharjoitukseen. Turvallisuuskävely tuo myös mahdolliset epäkohdat esiin, vaikka ei olisi turvallisuuskierroksen aika vielä.

Yrityksellä on käytössä laatupoikkeamille tarkoitettu Google Forms pohja. Mielestäni turvallisuuspikkeamille tulisi tehdä samalainen käytäntö. Tämä nostaisi turvallisuuskulttuuria ja kulttuurin huomaamista työntekijöiden silmissä. Pohja olisi jo entuudestaan tuttu työntekijöille. Näin jokainen työntekijä voisi vastata siihen ja vastaukset pysyisivät kirjattuina. Nykyinen toimintamalli toimii niin, että työntekijä ilmoittaa poikkeamasta esihenkilölle ja esihenkilö ilmoittaa poikkeamasta eteenpäin tarvittavalle taholle, kuten huollolle. Tämä toimintamalli

mahdollistaa poikkeamasta tarvittavalle taholle ilmoittamisen unohtuksen tai korkean kynnyksen ilmoittaa työntekijänä poikkeamasta esimiehelle.

Kulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yritys alkaa keskittymään turvallisen työpaikan kehittämiseen nykyistä enemmän. Mahdollistetaan riittävästi koulutusta henkilökunnalle sekä varmistetaan, että on henkilökuntaa, joka on vastuussa turvallisuudesta. Tällaisen henkilökunnan on oltava selkeästi vastuussa turvallisuusalueesta ja työntekijöiden on tunnistettava tämä yrityksen organisaatiossa. Kuunnellaan, kehitetään sekä pyritään olemaan mahdollisimman läpinäkyviä turvallisuus asioiden kanssa niin toimihenkilö- kuin työntekijätasolla.

Lähteet

Arter. (2020). ISO45001-standardi kannustaa työturvallisuusjohtamiseen | Blogi. Viitattu 12.12.2021 <https://www.arter.fi/iso-45001-standardi-kannustaa-moderniin-tyoturvallisuusjohtamiseen/>

Choi, H., Cho, H. & Seo, J. W. 2004. Risk Assessment Methodology for underground Construction Projects. Journal of Construction Engineering and Management, 130, 2, 260–261. Viitattu 21.11.2021. <https://ascelibrary.org/>.

IA-system for a safe and effective workplace! Presentation of the. Viitattu 28.1.2022 <https://www.afaforsakring.se/globalassets/forebyggande/ia-informationssystem-om-arbetsmiljo/material/ia-system-presentation-english-2.pdf>

Ijäs, T. & Välimäki, M. 2010. Tunne elintarviketekniikka. Helsinki: Otava.

Kotimaisten kielten keskus. Ohjeita ohjeiden tekijöille. Viitattu 28.1.2022 https://www.kotus.fi/ohjeet/hyvan_virkakielen_ohjeita/ohjeita_ohjeiden_tekijoille.

Kuikko, T. 2006. Työturvallisuus ja sen valvonta. 4. uud. p. Helsinki: Talentum.

Minilex.fi. Työturvallisuuslaki suojelee työntekijöitä - Minilex. Viitattu 2.2.2022. Saatavilla: <https://www.minilex.fi/a/ty%C3%B6turvallisuuslaki-suojelee-ty%C3%B6ntekij%C3%B6it%C3%A4>.

Naapurin Maalaiskana. Parasta kanaa. Viitattu 1.11.2021 <https://www.naapurinmaalaiskana.fi/parasta-kanaa/>

Oedewald, P., Pietikäinen, E. and Reiman, T. (2011). A guidebook for evaluating organizations in the nuclear industry: an example of safety culture evaluation. cris.vtt.fi. Viitattu 9.11.2021 <https://cris.vtt.fi/en/publications/a-guidebook-for-evaluating-organizations-in-the-nuclear-industry->

Pelastuslaki 29.4.2011/379. Annettu Helsingissä 29.4.2011. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=pelastuslaki>

Pelastussuunnitelma Opas yrityksille ja muille työyhteisöille. (2018). Viitattu 9.11.2021 <https://www.spek.fi/wp-content/uploads/2021/04/Pelastussuunnitelma-yrityksille.pdf>

Popov, G., Lyon, B. & Hollcroft B. 2016. Risk Assessment: A Practical Guide to Assessing Operational Risks. John Wiley & Sons, Incorporated. Viitattu 12.10.2020. ProQuest Ebook Central.

Reiman, T. Pietikäinen, E. & Oedewald P. 2008. Turvallisuuskulttuuri. Teoria ja arviointi. Viitattu 2.11.2021 <https://www.vttresearch.com/sites/default/files/pdf/publications/2008/P700.pdf>

SEL:N JA ETL:N TES-TYÖRYHMÄN RAPORTTI TYÖHYVINVOINNIN, TYÖTURVALLISUUDEN JA TUOTTAVUUDEN LISÄÄMISEN SELVITTÄMISESTÄ. (20.7.2017). Viitattu 30.11.2021 https://ttk.fi/files/6245/raportti_uusi_sel_etl_tyoryhma_tes_Tyohyvinvointi_tyoturvallisuus_ja_tuottavuustr10.05.2017.pdf [Viitattu 30.11.2021].

Työterveyslaitos 2009. Työsuojelun perusteet. 5. korjattu painos. Helsinki: Työterveyslaitos.

Työturvallisuuskeskus 2003. Työturvallisuus yhteisellä työpaikalla. Helsinki:

Työturvallisuuskeskus 2011. Työturvallisuus ja työterveys työpaikalla. 3. uudistettu painos. Helsinki: Työturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskus, teollisuusryhmä

Työturvallisuuskeskus. 2019. Työturvallisuus ja työsuojelu. Helsinki

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738. Annettu Helsingissä 23.8.2002. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ty%C3%B6turvallisuuslaki>

Työohje

